

KOMPARATYSTYKA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Europejska współpraca w ujawnianiu składników majątkowych podlegających zabezpieczeniu

DOI:10.53024/6.3.47.2022

PAWEŁ GOŁĘBIEWSKI*

STRESZCZENIE

Artykuł dotyczy zagadnienia ujawniania i zabezpieczania składników majątkowych podlegających zabezpieczeniu. Autor koncentruje się na kwestii skuteczności międzynarodowej kooperacji organów ścigania w zakresie wymiany informacji o składnikach majątkowych osób i podmiotów pozostających w zainteresowaniu prowadzonych spraw. Analiza rozwiązań decyzyjnych unijnych prowadzi autora do wniosku, że przepisy te spowodowały konieczność dostosowania i ujednolicenia krajowych regulacji prawnych państw członkowskich celem zwiększenia efektywności i ujednolicenia sposobu przekazywania danych o mieniu, które może podlegać zabezpieczeniu. Problematyka ta jest rozważana także w kontekście niezbędności uzyskiwania informacji o rachunkach bankowych, gdzie prawodawstwo unijne również nakazuje określone rozwiązania.

Słowa kluczowe: ujawnianie składników majątkowych, zabezpieczanie mienia, współpraca międzynarodowa

* Podinspektor dr Paweł Gołębiowski, funkcjonariusz policji, doktor nauk prawnych, radca prawny. Od 2021 r. naczelnik Wydziału ds. Odzyskiwania Mienia Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji, będącego Krajowym Punktem Kontaktowym w zakresie ujawniania i odzyskiwania mienia, a także reprezentującego Polskę w europejskiej sieci odzyskiwania mienia ARO (Asset Recovery Office) oraz Międzyagencyjnej Sieci Odzyskiwania Mienia CARIN. Wykładowca akademicki w Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie, Szkole Głównej Handlowej w Warszawie oraz Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Autor publikacji z zakresu m.in. przestępczości gospodarczej, prania pieniędzy, ORCID: 0000-0001-5257-416X

1. WSTĘP

Skuteczność czynności podejmowanych przez organy ścigania, mających na celu pozbawienie sprawców przestępstw owoców nielegalnej, kryminalnej aktywności, jest uzależniona od wielu czynników, które mogą się przełożyć na efektywność działania w tej materii. Z pewnością możemy mówić o właściwym systemie szkoleń jako istotnym elemencie zwiększającym wiedzę osób zajmujących się tą tematyką lub choćby o obciążeniu referentów prowadzących lub nadzorujących postępowania przygotowawcze. Niemniej jednak podstawową kwestią, od której należałoby rozpocząć rozważania w zakresie przecinania związku przestępczości z nielegalnym kapitałem, który pochodzi od penalizowanej przez przepisy karne aktywności lub też jest z nią związany z, są rozwiązania prawne. Systemowo winny one ułatwiać podejmowanie działań umożliwiających ustalenie oraz zabezpieczanie takiego mienia.

Zagadnienie, które w chwili obecnej poruszane jest w różnych sektorach rynku, a także w świecie polityki, to globalizacja. Proces ten, który charakteryzuje się zwiększeniem mobilności, coraz głębszą integracją państw, szybkim i czasami dosyć swobodnym przepływem dóbr, kapitałów i siły roboczej w skali ogólnoswiatowej, może być postrzegany także jako pewnego rodzaju ryzyko. Nie można oprzeć się wrażeniu – szczególnie w Europie – iż jest to niejako proces tworzenia jednego państwa, posiadającego formalnie odrębne terytoria i wewnętrzne granice, pozwalający jednak na ułatwienia, w których granice nie stanowią barier. Rolą politologów jest rozważanie koncepcji globalizacji jako elementu, który pozwoli na prawidłowe sterowanie i kontrolę nad procesami społeczno-gospodarczymi¹. Rolą organów ścigania są rozważania w zakresie wyzwań, jakie globalizacja umożliwia przestępcom w związku z łatwością przemieszczania, nabywania i tym samym lokowania nielegalnego kapitału. Oczywiście jest, że organy ścigania winny mieć szerokie możliwości w zakresie uzyskiwania informacji spoza granic własnego kraju w sprawie mienia, jakie mogą mieć osoby pozostające w zainteresowaniu prowadzących postępowania karne, ale także podejmowanych czynności operacyjno-rozpoznawczych, na podstawie właściwych, kierunkowych aktów prawnych, by móc podejmować ruchy wyprzedzające i uniemożliwiające ukrywanie nielegalnego kapitału. Czy jednak możemy mówić w tym miejscu o postulatach *de lege ferenda*, czy należy spojrzeć na implementowane w Polsce unijne rozwiązania prawne, które dają szerokie możliwości działania, na różnych etapach aktywności organów zajmujących się wykrywaniem, zwalczaniem i zapobieganiem przestępczości? Czy

¹ Zob. *Zmieniające się przedsiębiorstwa w zmieniającej politycznie Europie*, t. 3, T. Wawak (red.), Kraków 2000, s. 114.

w związku z tym organy ścigania posiadają narzędzia prawne do uzyskiwania informacji spoza granic RP i czy są one wystarczające do międzynarodowych ustaleń w zakresie składników majątkowych? Proces globalizacji stawia pewne wyzwania przed wszystkimi, jednak być może dostępne narzędzia prawne i faktyczny potencjał w tym zakresie są szerokie, a jednym z podstawowych problemów poruszanych na wstępie, dotyczącym warunków wysokiej skuteczności aktywności organów ścigania, może okazać się konieczność usystematyzowania wiedzy.

2. ISTOTA SKUTECZNOŚCI WYMIANY INFORMACJI

Twórcy uzasadnienia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw zmierza do wprowadzenia do polskiego prawa karnego materialnego, procesowego i wykonawczego zmian poprawiających efektywność mechanizmów służących pozbawianiu sprawców przestępstw korzyści osiągniętych z popełnienia czynów zabronionych. Wskazując na realizację koncepcji rozszerzonego przepadku mienia oraz przepadku bez wyroku skazującego, podkreślali oni wagę problematyki nielegalnego mienia. Projektodawcy wskazali, że celem proponowanych rozwiązań jest przede wszystkim pozbawienie sprawców określonej kategorii przestępstw środków finansowych, stanowiących bazę ekonomiczną dla ich działalności kryminalnej. Działanie takie zmierza do potwierdzenia wobec sprawcy tezy o nieopłacalności przestępstwa². Zmiana regulacyjna stanowiła wzmocnienie prewencji generalnej i indywidualnej. Społeczeństwo musi mieć świadomość, że organy ścigania podejmują aktywne działania mające na celu uniemożliwienie korzystania przez przestępców z majątku zdobytego w drodze przestępczej. Ponadto jest to kolejny filar do pozbawiania sprawców przestępstw podstaw finansowych do kontynuacji działalności przestępczej³. Istota tego działania opiera się więc na wiedzy, gdzie i w jaki rodzaj kapitału przestępcy mogli zainwestować swoje nielegalne zyski. Aktywne działania procesowe, mające na celu pozbawienie przestępcy owoców jego nielegalnej działalności, muszą być wspierane przez szybkie oraz wiarygodne ustalenia, a także, co istotne w kontekście poruszanej tematyki globalizacji, informacje spoza granic Polski, które będzie nam mógł dostarczyć zagraniczny organ, posiadający niezbędną wiedzę i doświadczenie w uzyskiwaniu danych o składnikach majątkowych. Zjednoczona Europa kładzie istotny dla każdego kraju członkowskiego nacisk na stałe zwiększanie kooperacji organów ścigania, przy jednoczesnym poszanowaniu praw jednostki. Zapewnienie obywatelom UE wysokiego poziomu bezpieczeństwa w zakresie wolności i sprawiedliwości,

² Zob. druk nr 1186, uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1186> (dostęp: 25.06.2022 r.).

³ Zob. *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, A. Sakowicz (red.), Warszawa 2020, Lex/el.

zgodnie z przyjmowanymi rozwiązaniami prawnymi, jest możliwe poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości, którego niezbędnym elementem jest ściślejsza, lepsza współpraca między organami ścigania w państwach członkowskich. Kluczem będzie więc wymiana informacji i danych wywiadowczych dotyczących przestępstw. Decyzja ramowa Rady 2006/960/WSiSW w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej⁴ poruszała pragmatykę otwartości granic oraz rozpoczynała szerokie działania organów ścigania w państwach członkowskich, umożliwiając kooperację wystandardyzowanych proceduralnie danych. Skuteczność organów ścigania, także w zakresie transgranicznej współpracy, uzależniona jest od dostępu we właściwym czasie do informacji i danych wywiadowczych, co umożliwi stosownym organom, w związku z ich krajowym ustawowym upoważnieniem do działania, skuteczne wykrywanie, zapobieganie i ściganie przestępstw oraz działalności przestępczej tam, gdzie kontrole graniczne zostały zniesione z uwagi na filary Unii Europejskiej⁵. Co istotne, ideą decyzji, która nakłania do współpracy, była wymiana informacji i danych wywiadowczych bez żadnego stosowania środków związanych z przymuszaniem do udostępniania takich danych, które na podstawie prawa krajowego można by zastosować. Wyraźnie podkreślono też, jaki rodzaj danych jest szczególnie istotny na gruncie decyzji. Zdefiniowane w art. 2 pkt d pojęcie „informacje i dane wywiadowcze” oznacza każdy rodzaj informacji lub danych pozostających w posiadaniu organów ścigania lub władz publicznych bądź też podmiotów prywatnych, które są dostępne organom ścigania bez stosowania wyżej wymienionego środka przymusu. Decyzja ramowa z 2006 r., jako instrument służący zbliżeniu przepisów państw członkowskich, podkreśliła problematykę braku wspólnych ram prawnych dla skutecznej i sprawnej wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich.

Użyteczność międzynarodowej wymiany informacji jest tym większa, im w możliwie najszerszy i najszybszy sposób nastąpi jej skuteczna wymiana. Stojąc jednak na straży poszanowania praw, interes państw członkowskich, jakim jest walka z przestępczością, w szczególności o charakterze transgranicznym, wymaga zachowania właściwej równowagi między sprawną i skuteczną współpracą między organami ścigania. Mowa więc nie tylko o danych, które będą użyteczne, lecz także o kanale ich dystrybucji, utworzeniu i właściwym funkcjonowaniu struktur odpowiedzialnych za terminową wymianę, z zachowaniem wszelkich restrykcji związanych ze szczególnym charakterem informacji.

⁴ Dz. U. L 386, 29.12.2006 r., s. 89; dalej: decyzja ramowa z 2006 r.

⁵ Traktat o Unii Europejskiej – wersja skonsolidowana 2002 r. (OJ C 325, 24.12.2002 r., s. 5-32).

Przywołana decyzja ramowa z 2006 r. ustanowiła pierwszy krok, wskazując konieczność zapewnienia przez państwa członkowskie kilku bardzo istotnych, generalnych zasad, umacniających wymianę informacji i danych wywiadowczych. Wśród tych, które świadczą o niewątpliwej międzynarodowej korzyści z wymiany, można wymienić:

- informacje i dane wywiadowcze udostępniane są na wniosek właściwego organu ścigania, działającego w granicach przyznanych mu uprawnień na mocy prawa krajowego, który prowadzi dochodzenie karne lub operację wywiadowczą dotyczącą przestępstwa;
- warunki udostępniania informacji i danych wywiadowczych właściwym organom ścigania z innych państw członkowskich i składania wniosków o ich udostępnienie nie są bardziej restrykcyjne niż te, które obowiązują na szczeblu krajowym;
- państwo członkowskie nie uzależnia wymiany – między swoim właściwym organem ścigania a właściwym organem ścigania innego państwa członkowskiego – informacji lub danych wywiadowczych, do których właściwy organ ścigania – do którego zwrócono się z wnioskiem – ma dostęp w ramach procedury wewnętrznej bez zgody lub zezwolenia sądowego, od uzyskania takiej zgody lub zezwolenia⁶.

Celem unijnego prawodawcy było i w dalszym ciągu jest ujednoczenie zasad wymiany informacji i zwiększenie dostępności danych dla organów ścigania w krajach członkowskich, przy rozumieniu otwartości granic oraz ryzyka wynikającego z możliwości negatywnego korzystania z dobrodziejstwa zmian globalizacyjnych. Decyzja ramowa stworzyła katalog upoważnionych do tych działań podmiotów, zalecając, by były to krajowe służby Policji, służby celne, ale także – co podkreślono w instrumencie prawnym – inne organy upoważnione na mocy prawa krajowego do wykrywania, zapobiegania i ścigania przestępstw lub działalności przestępczej oraz do wykonywania władzy publicznej i stosowania środków przymusu w kontekście takich działań. Katalog rozpoczynający się od Policji, a więc największego i naturalnego organu w każdym kraju członkowskim, korzystającego z informacji i danych wywiadowczy, nie jest zamknięty. Decyzja nie blokuje dostępu do danych innym organom, uzależnia to jedynie od krajowych podstaw prawnych, statuujących ich obowiązki w zakresie szeroko rozumianego zwalczania przestępczości.

Warto podkreślić, że rozwiązania zalecone decyzją ramową z 2006 r. spowodowały w państwach członkowskich nie tylko rewizję krajowych systemów prawnych,

⁶ Zob. art. 1 decyzji ramowej Rady 2006/960/WSiSW z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. L 386, 29.12.2006 r., s. 89).

lecz także zmianę oczekiwań. Nadzieje organów ścigania w zakresie ujednoczenia sposobu uzyskiwania danych od zagranicznych partnerów, podkreślenie ich wagi oraz możliwości wykorzystywania w związku z aktywnością ustawową były kamieniem milowym kolejnych rozwiązań, mających istotny wpływ na ściganie sprawców przestępstw, a także uzyskiwanie i zbieranie informacji, jakimi są dane o składnikach majątkowych. Są one szczególnie pożądane przez organy ścigania w kontekście elementu, który może decydować o przecięciu przestępczego kręgu finansowania kolejnych nielegalnych przedsięwzięć. Efektywność i skuteczność organów ścigania w związku z nowymi rozwiązaniami w dostępie do informacji międzynarodowych stały się elementem codziennej wymiany, pokonując w ten sposób bariery wynikające z różnorodności systemów prawnych państw członkowskich. Konieczność dostosowania przepisów krajowych dawała wiarę w to, że nastąpi ułatwienie procedur oraz skróci się czas uzyskiwania wartościowych i pomocnych w zwalczaniu przestępczości informacji.

3. BIURA DS. ODZYSKIWANIA MIENIA – MIĘDZYNARODOWA IDENTYFIKACJA KORZYŚCI POCHOĐZĄCYCH Z PRZESTĘPSTWA LUB INNEGO MIENIA ZWIĄZANEGO Z PRZESTĘPSTWEM

Zwiększenie skuteczności wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi UE przez przywołaną już decyzją ramową z 2006 r. było pierwszym elementem dalszego działania ukierunkowanego na ujawnianie i, zgodnie z krajowym prawodawstwem państw członkowskich, zabezpieczaniem mienia pochodzącego z przestępstwa lub związanego z przestępstwem. Zarówno krajowa, jak i transgraniczna przestępczość stanowi wyzwanie dla kooperacji organów ścigania. Bodziec korzyści finansowej związany z nielegalną aktywnością musi być przez organy ścigania traktowany priorytetowo. Nie tylko zorganizowana przestępczość, lecz także jej „mniej zaawansowana forma” nastawiona jest na zysk. Brak pozbawiania przestępców przez organy ścigania owoców nielegalnej działalności to element, który może skłonić do popełniania dalszych przestępstw w celu uzyskiwania jeszcze większych zysków.

Duża swoboda kształtowania stosunków cywilnoprawnych pomiędzy obywatelami UE, przemieszczania się i nabywania dóbr skłoniła państwa członkowskie UE do weryfikacji narzędzi, jakie posiadają organy ścigania, niezbędnych do wykrywania i analizowania finansowych śladów przestępczej działalności. Analizowaną problematyką była wiedza, a więc umiejętność wykorzystania dostępnych narzędzi celem gromadzenia informacji oraz umiejętności ich wykorzystania. Jakość informacji i czas wymiany stały się w kontekście identyfikacji nielegalnego majątku zagadnieniem wymagającym wspólnego stanowiska państw członkowskich. Ogólny i dosyć szeroki impuls do właściwego kierunku wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi UE dała już decyzja ramowa z 2006 r. Pojawiła się

jednak problematyka umiejętności śledzenia majątku i dostępów do właściwych baz danych leżąca po stronie organów krajowych. Brak wysokiej skuteczności w tym zakresie w ramach działań krajowych przekładał się również na niski poziom kooperacji międzynarodowej. Antidotum na te słabości, mające gwarantować zwiększenie efektywności, miało być powstanie w państwach członkowskich UE wyspecjalizowanych komórek zajmujących się ustaleniem składników majątkowych. Zaproponowanym rozwiązaniem było więc utworzenie przez państwa członkowskie wyspecjalizowanych struktur w postaci krajowych biur do spraw odzyskiwania mienia (z ang. Asset Recovery Office, skrót ARO), które będą posiadały kompetencje w tym zakresie.

Już rok po przyjęciu decyzji ramowej z 2006 r., w celu wykonywania kompetencji Unii, przyjęto kolejny akt wiążący w całości państwa UE. Podkreślono w nim, że konieczna jest bliska współpraca między odpowiednimi organami państw członkowskich biorącymi udział w wykrywaniu nielegalnie uzyskanych korzyści i innego mienia, które może podlegać konfiskacie, a także powinna zostać stworzona możliwość bezpośredniej komunikacji między tymi organami⁷. Co wymaga podkreślenia, decyzja Rady 2007/845/WSiSW korzysta z rozwiązań określonych w decyzji ramowej z 2006 r. w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej i jest niejako uzupełnieniem ukierunkowanej działalności, jaką w ramach europejskiej kooperacji muszą podjąć państwa członkowskie. Ponownie zostały zaakcentowane rola i waga kooperacji, mające na celu ułatwienie wykrywania i identyfikacji korzyści z przestępstwa oraz innego mienia z nim związanego. Ukierunkowane, wspólne wysiłki, mają na celu ujawnianie składników mienia, które mogą być objęte wydanym przez właściwy organ sądowy nakazem zabezpieczenia lub zajęcia lub nakazem konfiskaty w trakcie postępowania karnego. Z uwagi na różnorodność systemów prawnych w Europie decyzja ta nie ograniczyła możliwości wykrywczych jedynie do toczącego się postępowania karnego, ale także w miarę możliwości w indywidualizowanych przypadkach prawa cywilnego, określanych przez prawo krajowe danego państwa członkowskiego.

Biura do spraw odzyskiwania mienia miały zgodnie z założeniami być antidotum na problematykę szybkości i jakości wymiany danych dotyczących składników majątkowych między krajami członkowskimi, danych, których wysoka jakość dawała podstawy do dalszych ukierunkowanych działań organów krajowych

⁷ Decyzja Rady 2007/845/WSiSW z dnia 6 grudnia 2007 r. dotycząca współpracy pomiędzy biurami ds. odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w dziedzinie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem (L 332/103); dalej: decyzja Rady z 2007 r.

w kierunku objęcia go nakazem zabezpieczenia lub zajęcia bądź też konfiskaty. Dla porządku wskazać należy, że decyzja nie zamyka ram prawnych jedynie do jednego biura. Złożoność systemów prawnych związana z aktywnością organów ścigania spowodowała, że decyzja umożliwia utworzenie większej liczby biur ds. odzyskiwania mienia. W wypadku posiadania przez państwo członkowskie więcej niż dwóch organów, których zadaniem jest ułatwianie wykrywania i identyfikacji korzyści z przestępstwa, konieczne jest jednak wyznaczenie co najwyżej dwóch spośród tych biur jako punktu lub punktów kontaktowych.

Dla kompletności działania biur ds. odzyskiwania mienia niezbędne stało się określenie katalogu najważniejszych przestępstw, które będą wymagały ustaleń majątkowych. Szczególny katalog czynów zabronionych musi odpowiadać wadze przestępstwa oraz konieczności podejmowania kroków, które są powiązane z korzyściami, jakie osiągnął z nielegalnej działalności sprawca lub osoby z nim powiązane. Założenia te miały przeciwdziałać nadużywaniu wykorzystania właściwej inicjatywy do spraw o małym ciężarze gatunkowym lub takich, gdzie sprawca nie osiągnął korzyści majątkowej. Pomocny w tym przypadku, podobnie jak w przypadku decyzji ramowej z 2006 r. stał się katalog opracowany w założeniach decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi⁸. Art. 2 ust. 2 decyzji ramowej z 2006 r. wskazuje bardzo szeroki potencjał wykorzystania biur do spraw odzyskiwania mienia, statuując możliwości wykorzystania do ustaleń za pośrednictwem ARO od przestępczości zorganizowanej, poprzez pranie wpływów pochodzących z przestępczej działalności⁹, ale również m.in. oszustwo występujące dosyć często w przestępczości gospodarczej i kryminalnej. Warto podkreślić, że katalog wynikający z decyzji ramowej z 2002 r. zawiera istniejące w polskim systemie prawnym przepisy karne nieznajdujące się w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹⁰. Jest to m.in. problematyka pozakodeksowego prawa karnego, która w ostatnich latach w Polsce zyskuje na znaczeniu. Jak słusznie wylicza R. Zawłocki¹¹, odpowiedzialność karna za pozakodeksowe przestępstwa gospodarcze wskazana jest w niemal 60 ustawach z zakresu obrotu gospodarczego i obejmuje łącznie blisko 300 przestępstw typu podstawowego (z wyróżnieniem przestępstw umyślnych i nieumyślnych), choć w większości

⁸ Dz. U. L 190, 18.07.2002 r., s. 34; dalej: decyzja ramowa z 2002 r.

⁹ Zob. *Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Komentarz*, M. Dyl, M. Królikowski (red.), Warszawa 2021, s. 101-108.

¹⁰ Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, ze zm.

¹¹ Zob. *Prawo Karne Gospodarcze. System Prawa Handlowego*, t. 10, R. Zawłocki (red.), Warszawa 2018, s. 345-350.

ma do nich zastosowanie części ogólna Kodeksu karnego¹². Regulacja unijna obejmuje rozwiązania penalizujące m.in.:

- przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami;
- nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi;
- podrabianie towarów i piractwo.

Akty unijne muszą szeroko uwzględniać problematykę wspólnoty w zakresie przestępczości, jaka może występować we wszystkich jej krajach członkowskich. Mimo że w momencie przyjmowania decyzji ramowej z 2002 r. zwalczanie w Polsce wskazanych powyżej czynów przestępczych nie było traktowane priorytetowo na ówczesnym etapie, z uwagi na pojawiające się zagrożenia dzięki takiej konstrukcji przepisów i skorzystania z istniejącego katalogu istnieje możliwość wymiany pomiędzy biurami ds. odzyskiwania mienia informacji o składnikach majątkowych w kontekście przestępczości wskazanej choćby w ustawach z dnia:

- 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. Nr 169, poz. 1411, ze zm.);
- 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 508, ze zm.);
- 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. Nr 24, poz. 83, ze zm.);
- 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 111, poz. 724, ze zm.).

Uniwersalizm przyjętych założeń związanych z wymianą istotnych dla organów ścigania informacji międzynarodowych o składnikach majątkowych wprowadza zrozumiałe i nieznaczne możliwości odmowy udzielenia odpowiedzi na zapytania zagranicznych partnerów, pozostawiając oczywisty element podmiotowości i nadrzędności bezpieczeństwa narodowego oraz wewnętrznych czynności podejmowanych przez organy krajowe. Odmowa udostępnienia informacji lub danych wywiadowczych jest możliwa jedynie w przypadku istnienia opartych na faktach przesłanek pozwalających przypuszczać, że udostępnienie tych informacji lub danych wywiadowczych:

- mogłoby zaszkodzić istotnym interesom bezpieczeństwa narodowego państwa członkowskiego, do którego skierowany jest wniosek;
- mogłoby zagrozić powodzeniu trwającego dochodzenia karnego lub operacji wywiadowczej dotyczącej przestępstwa lub bezpieczeństwu osób;
- byłoby wyraźnie nieproporcjonalne lub nieistotne z punktu widzenia celów, w których wniosek został złożony.

¹² Zob. *Kodeks karny, Komentarz*, V. Konarska-Wrzosek (red.), Warszawa 2020, s. 615.

Celem zaś uniknięcia zajmowania wyspecjalizowanych komórek ustalaniem w sprawach o małym ciężarze gatunkowym, gdy wniosek dotyczy przestępstwa zagrożonego w prawie państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek karą pozbawienia wolności na okres nie dłuższy niż jeden rok, właściwy organ może odmówić udostępnienia informacji lub danych wywiadowczych, których dotyczy wnioski.

Puentując przyjęte rozwiązania, państwa członkowskie UE stworzyły jasny i spójny system wymiany informacji. Dotyczy on szczególnie istotnych przestępstw, które muszą być z całą stanowczością zwalczane, a wymiana informacji w tym zakresie jest naturalnym obowiązkiem organów ścigania w zakresie międzynarodowej wymiany informacji. Wykorzystanie utworzonego katalogu przestępstw określonych w decyzji ramowej z 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, jako podstaw do oczekiwania kompleksowego działania wyspecjalizowanych komórek ds. odzyskiwania mienia, jest podkreśleniem idei istoty prewencji generalnej oraz bardzo wyraźnym podkreśleniem, że korzyść majątkowa z przestępstwa musi być odebrana w celu uniemożliwienia dalszej nielegalnej działalności.

4. POLSKIE BIURO DS. ODZYSKIWANIA MIENIA

Decyzja Rady z 2007 r. nie wskazywała, w jakim organie w państwie członkowskim ma być umiejscowione biuro ds. odzyskiwania mienia. Polska, tak jak inne kraje, miała możliwość umieszczenia tej komórki zarówno w strukturze organów administracji, jak i organów ścigania czy też organów sądowniczych. Decydująca jednak okazała się pragmatyka związana z wykorzystaniem możliwości technologicznych związanych m.in. z dostępnością bezpiecznego kanału wymiany informacji oraz możliwości uzyskiwania i analizy baz danych i ich wymiany z zagranicznymi partnerami.

5 grudnia 2008 r. w strukturach Biura Kryminalnego KGP został powołany Wydział ds. Odzyskiwania Mienia pełniący funkcję krajowego Biura ds. Odzyskiwania Mienia, a więc polskiego ARO – Asset Recovery Office. Jednak pełna implementacja przytaczanych decyzji nastąpiła przez przyjęcie ustawy z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej¹³. Przepisy tego aktu prawnego zgodnie z intencją ustawodawcy stosuje się do wymiany informacji przez Krajowe Biuro do spraw Odzyskiwania Mienia. Co szczególnie istotne, ustawodawca krajowy doprecyzował, jakie organy mogą

¹³ W obecnym brzmieniu nosi ona nazwę: ustawa z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi (Dz. U. Nr 230, poz. 1371, ze zm.).

korzystać z wymiany danych związanej z wykrywaniem i identyfikacją korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem, wychodząc poza ramy potocznego rozumienia organów ścigania, do których odwoływała się decyzja ramowa z 2006 r. Ustawowe rozwiązania pozwalają na wymianę informacji za pośrednictwem Wydziału ds. Odzyskiwania Mienia BK KGP podmiotom uprawnionym, którymi są:

- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Centralne Biuro Antykorupcyjne;
- Biuro Nadzoru Wewnętrznego;
- Policja;
- Krajowa Administracja Skarbowa;
- Straż Graniczna;
- Żandarmeria Wojskowa;
- Służba Ochrony Państwa;
- Minister właściwy do spraw finansów publicznych;
- Prokurator.

Jak widać, ustawodawca szeroko potraktował możliwości międzynarodowej kooperacji mającej na celu wymianę informacji o składnikach majątkowych. Poza tradycyjnym rozumieniem organów ścigania występują również służby specjalne oraz naczelny organ administracji rządowej, jakim jest Minister. Szczegółowe sposób działania punktu kontaktowego określiła w drodze rozporządzenia Rada Ministrów¹⁴. Doprecyzowane zostały m.in. sposób wymiany informacji pomiędzy punktem kontaktowym oraz podmiotami uprawnionymi, a także wzory formularzy służące międzynarodowej wymianie informacji.

Położyć należy jednak nacisk na elementy praktyczne w celu wskazania korzyści, jakie na obecnym etapie taki punkt kontaktowy może przynieść w związku z ujawnianiem składników majątkowych, a następnie podejmowaniem dalszych kroków prawnych przez właściwe organy, mających na celu zabezpieczenie ustalonego mienia¹⁵. Z pewnością czas dostarczenia informacji jest kryterium, które będzie głównym aspektem uzasadniającym współpracę. Rozwiązania wskazane w decyzjach unijnych, a także powtórzone w ustawie z 16 września 2011 r. wskazują

¹⁴ Zob. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie sposobu wymiany informacji między punktem kontaktowym a podmiotami uprawnionymi oraz organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi (Dz. U. poz. 193).

¹⁵ Zob. *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz. Art. 1-424*, D. Drajewicz (red.), Warszawa 2020, Lex/el.

trzy podstawowe terminy udzielania odpowiedzi na zapytania państw członkowskich w związku ze złożeniem wniosku:

- 8 godzin w odpowiedzi na pilne wnioski o udostępnienie informacji i danych wywiadowczych, jeżeli informacje lub dane wywiadowcze, których dotyczy wnioski, są przechowywane w bazie danych bezpośrednio dostępnej dla organu ścigania;
- 7 dni, jeśli informacje lub dane wywiadowcze, których dotyczy wnioski, są przechowywane w bazie danych bezpośrednio dostępnej dla organu ścigania;
- 14 dni we wszystkich pozostałych przypadkach.

Zgodnie z założeniami budowania w Europie dobrej współpracy pomiędzy komórkami ARO należy powstrzymać się od żądania udzielenia informacji w terminie krótszym, niż jest to niezbędne do osiągnięcia zakładanych celów. Pilne wnioski, z jakimi można się spotkać, są obwarowane koniecznością dodatkowego uzasadnienia i związane najczęściej z pilnymi czynnościami procesowymi, a więc zatrzymaniem osoby, przeszukaniem lub kierowaniem wniosku o zastosowanie środka izolacyjnego w postaci tymczasowego aresztowania. Jak wskazuje doświadczenie, terminy 14-dniowe są najczęstszymi okresami wskazywanymi do udzielenia informacji.

Zmierzając w kierunku praktycznych aspektów wykorzystania krajowego punktu kontaktowego do uzyskania danych mających w efekcie skutkować postanowieniem o zabezpieczeniu majątkowym, wskazać należy informacje, jakie krajowe uprawnione organy mogą uzyskać przy pomocy ARO. Już sam formularz¹⁶ wykreowany na potrzeby standaryzowania współpracy zawiera podpowiedzi mające skutkować prawidłową współpracą, gwarantującą partnerom zagranicznym uzyskanie niezbędnych informacji do realizacji wniosku o ustalenia składników majątkowych. Podstawową zasadą jest składanie ukierunkowanych zapytań, w związku z czym organ kierujący wnioskiem musi wskazać destynację, a więc oparte na faktach przesłanki pozwalające przypuszczać, że stosowne, oczekiwane informacje i dane są dostępne w innym państwie członkowskim. Najczęściej jest to wynik zgromadzonego materiału w postępowaniu przygotowawczym lub też w prowadzonych czynnościach operacyjno-rozpoznawczych. Ideą współpracy jest wzajemna kooperacja komórek ds. odzyskiwania mienia w oparciu na uzasadnionych wnioskach, wobec czego to kraj wnioskujący musi wskazać związek osoby, podmiotu, rzeczy

¹⁶ Wprowadzony na podstawie decyzji ramowej Rady 2006/960/WSiSW z dnia 18 grudnia 2006 r., wskazany także w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie sposobu wymiany informacji między punktem kontaktowym a podmiotami uprawnionymi oraz organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi (Dz. U. poz. 193).

z krajem, do którego kierowane jest zapytanie. Oczekując odpowiedzi, musimy wskazać powody złożenia wniosku i oczywiście, zgodnie z przytaczanymi już wcześniej decyzjami dotyczącymi wymiany informacji, muszą one być ukierunkowane na poszukiwanie składników majątkowych pochodzących lub związanych z przestępstwem, które mogą być w postępowaniu zajęte. Ponadto podaje się informacje na temat charakteru postępowania, ewentualnie osób powiązanych, co może być pomocne w kontekście prowadzonych ustaleń, dalszych sprawdzeniach, rozszerzeniu zakresu ustaleń. Oczekiwane informacje dotyczące składników majątkowych, mimo złożoności systemów prawnych państw członkowskich UE, można próbować ustandaryzować. Zdecydowana większość krajów udziela informacji dotyczących:

- nieruchomości;
- pojazdów;
- jachtów;
- informacji z krajowych rejestrów spółek;
- adresów zamieszkania, zameldowania¹⁷;
- siedziby działalności gospodarczych;
- notowań kryminalnych.

Oczekiwania co do wymiany danych międzynarodowych w zakresie możliwego pozbawienia sprawcy korzyści z przestępstwa są jednak większe. Wszak istnieje możliwość ukrywania środków finansowych poprzez różnego rodzaju produkty/czynności bankowe¹⁸. Na gruncie krajowego prawodawstwa istnieje możliwość blokady rachunku lub wstrzymania transakcji przez właściwe organy¹⁹. W międzynarodowej kooperacji sytuacja jest bardziej skomplikowana. Jednak, co należy zaznaczyć, nieodzownym elementem dopełniającym ustalenia składników majątkowych, winna być informacja o rachunkach bankowych posiadanych przez podmiot pozostający w zainteresowaniu sprawy w kraju, do którego kierowane jest zapytanie. Ustawodawstwo unijne wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom, bowiem dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiająca zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylająca decyzję Rady 2000/642/WSiSW²⁰ kreu-

¹⁷ Zob. P. Tobiczek, *Przetwarzanie danych osobowych przez podmioty uprawnione do wymiany informacji z organami ścigania państw członkowskich UE*, IAP 2015, nr 3, s. 73.

¹⁸ Zob. *Prawo Bankowe. Komentarz*, R. Sikorski (red.), Warszawa 2015, Lex/el.

¹⁹ Zob. A.H. Ochnio, *Blokada rachunku i wstrzymanie transakcji jako środki przymusu w procesie karnym*, Warszawa 2015, s. 47-55; dalej: dyrektywa PEiR z 2019 r.

²⁰ OJ L 186, 11.07.2019 r., s. 122-137.

je istotny element skuteczniejszego ścigania przestępstw finansowych, zwalczania prania pieniędzy oraz zapobiegania przestępstwom skarbowym w państwach członkowskich i w całej Unii. Zauważony problem dotyczy poprawy dostępu do informacji, jaką mają jednostki analityki finansowej²¹ i organy publiczne odpowiedzialne za zapobieganie poważnym przestępstwom, ich wykrywanie, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie lub ściganie ich, tak aby zwiększyć zdolność do prowadzenia dochodzeń finansowych i poprawić współpracę między nimi.

Zgodnie z dyrektywą PEiR z 2019 r. kraje członkowskie muszą uruchomić scentralizowane rejestry rachunków bankowych, w więc określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 scentralizowane automatyczne mechanizmy, takie jak centralne rejestry lub centralne systemy wyszukiwania danych elektronicznych, które umożliwiają terminową identyfikację dowolnej osoby fizycznej lub prawnej posiadającej bądź kontrolującej rachunki płatnicze oraz rachunki bankowe identyfikowane za pomocą IBAN²². Dyrektywa PEiR z 2019 r. nakazuje państwom członkowskim, aby wśród ich organów uprawnionych do rejestru znalazły się co najmniej biura ds. odzyskiwania mienia. W Polsce, mimo terminu zakreślonego do wprowadzenia w życie założeń tej dyrektywy – 1 sierpnia 2021 r., w dalszym ciągu toczą się prace legislacyjne, które wyglądają dosyć obiecująco²³. Podkreślając jednak kolejne elementy możliwości uzyskiwania międzynarodowych informacji za pośrednictwem krajowego biura ds. odzyskiwania mienia, można porównać osiągnięcia państw członkowskich w tym zakresie. Na obecnym etapie, większość państw wdrożyła założenia dyrektywy i, co najważniejsze, udziela informacji za pośrednictwem współpracy, za którą odpowiada Wydział ds. Odzyskiwania Mienia BK KGP²⁴. Można wskazać, że najbardziej popularne kierunki kierowania wniosków, takie jak Niemcy, Francja, Czechy, ale także inne, np. Węgry, Austria, Bułgaria, Estonia, Grecja, Litwa, Łotwa, Portugalia, Rumunia, przekazują informacje o rachunkach bankowych prowadzonych w ich krajach dla osób lub podmiotów pozostających przedmiotem zapytania, wynikające z założeń dyrektywy PEiR z 2019 r. Co więcej, większość wymienionych krajów jest w stanie również sprawdzić informacje o właścicielu po numerze rachunku bankowego.

²¹ W Polsce jest to Generalny Inspektor Informacji Finansowej.

²² Zob. art. 32a ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.06.2015 r., s. 73).

²³ Zob. <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-systemie-informacji-finansowej2> (dostęp: 28.06.2022 r.)

²⁴ Zob. A. Choromańska, P. Łabuz, I. Malinowska, *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2022, Lex/el.

Pewnego rodzaju odstępstwem od wprowadzonej zasady wymiany danych poprzez biura ds. odzyskiwania mienia są Hiszpania i Belgia, które wprawdzie posiadają centralne rejestry informacji o rachunkach bankowych, jednak z uwagi na krajowe prawodawstwo, które będzie zmieniane, na obecnym etapie uzyskiwanie danych od tych państw jest możliwe za pośrednictwem Europejskiego Nakazu Dochodzeniowego²⁵. Ciekawym elementem, z pewnością ułatwiającym podjęcie decyzji o zabezpieczeniu majątkowym środków na zidentyfikowanym zagranicznym rachunku bankowych, jest rozwiązanie prawne przyjęte przez Francję, w której funkcjonariusze komórki ARO są w stanie uzyskać i przekazać informację o saldzie środków zgromadzonych na rachunku na dzień złożenia zapytania.

5. PODSUMOWANIE

Podkreślając terminy, w jakich zgodnie z ideą szybkości wymiany informacji państwa członkowskie winny udzielać wiadomości na otrzymane wnioski, zauważyć należy, że ramach współpracy funkcjonujących komórek ARO, co do zasady, w terminie 14 dni można uzyskać dane stanowiące podstawę do zabezpieczeń majątkowych. Generalnie ujmując, informacje dotyczące ruchomości, nieruchomości, jak i posiadanych rachunków bankowych stanowią w dzisiejszych czasach podstawę do dalszej ukierunkowanej działalności organów ścigania. Patrząc na wyliczenie organów, które mogą korzystać za pośrednictwem Wydziału ds. Odzyskiwania Mienia BK KGP z wyżej wymienionych ustaleń, wydaje się, że zabezpieczenia majątkowe na mieniu ukrywanym poza granicami RP nie powinny stanowić wyzwania. Implementacja przepisów unijnych do krajowych porządków prawnych stanowi oręż w szybkiej i bezpośredniej wymianie danych pomiędzy wyspecjalizowanymi komórkami ARO.

BIBLIOGRAFA

Literatura

- Bieniak J., Bieniak M., Nita-Jagielski G., *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2020.
Choromańska A., Łabuz P., Malinowska I., *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2022, Lex/el.
Golonka A., *Polskie regulacje karne wobec „szóstej” dyrektywy Anti-Money Laundering*, „Ius Novum” 2021, t. 15, nr 1.
Kodeks karny, Komentarz, Konarska-Wrzošek V. (red.), Warszawa 2020.
Kodeks karny. Komentarz, Grześkowiak A., Wiak K. (red.), Warszawa 2021.
Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Sakowicz A. (red.), Warszawa 2020, Lex/el.

²⁵ Zob. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych (Dz. U. L 130 z 1.05.2014 r., s. 1).

Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz. Art. 1-424, Drajewicz D. (red.), Warszawa 2020, Lex/el.

Ochnio A.H., *Blokada rachunku i wstrzymanie transakcji jako środki przymusu w procesie karnym*, Warszawa 2015.

Prawo Bankowe. Komentarz, Sikorski R. (red.), Warszawa 2015, Lex/el.

Prawo Karne Gospodarcze, System Prawa Handlowego, Tom 10, Zawłocki R. (red.), Warszawa 2018.

Tobiczyk P., *Przetwarzanie danych osobowych przez podmioty uprawnione do wymiany informacji z organami ścigania państw członkowskich UE*, IAP 2015, nr 3.

Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Komentarz, Dyl M., Królikowski M. (red.), Warszawa 2021.

Zmieniające się przedsiębiorstwa w zmieniającej politycznie Europie, t. 3, Wawak T. (red.), Kraków 2000 r.

Akty prawne

Traktat o Unii Europejskiej – wersja skonsolidowana (OJ C 325, 24.12.2002, s. 5–32).

Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – wersja skonsolidowana (**OJ C 202, 7.06.2016 r., s. 171-172**).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych (Dz. U. L 130 z 1.05.2014 r., s. 1).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz. U. L 141 z 5.06.2015 r., s. 73).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiająca zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylająca decyzję Rady 2000/642/WSiSW (**OJ L 186, 11.07.2019, s. 122-137**).

Decyzja Rady 2007/845/WSiSW z dnia 6 grudnia 2007 r. dotycząca współpracy pomiędzy biurami ds. odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w dziedzinie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem (L 332/103).

Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (Dz. U. L 190, 18.07.2002 r., p.34).

Decyzja ramowa Rady 2006/960/WSiSW z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. L 386, 29.12.2006 r., s.89).

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. Nr 24, poz. 83, ze zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.).

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 111, poz. 724, ze zm.).

Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 508, ze zm.).

Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. Nr 169, poz. 1411, ze zm.).

Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi (Dz. U. Nr 230, poz. 1371).

Europejska współpraca w ujawnianiu składników majątkowych podlegających zabezpieczeniu

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie sposobu wymiany informacji między punktem kontaktowym a podmiotami uprawnionymi oraz organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi (Dz. U. poz. 193).

Inne źródła

Druk nr 1186, rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, <https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1186>.

European cooperation in the disclosure of property that may be confiscated

SUMMARY

The article deals with the subject of disclosure and asset recovery. The author refers to the issues related to international cooperation of the law enforcement authority in the field of exchanging information about people and entities being in the scope of LEA's legal activity. The analysis of the solutions of EU decisions leads the author to the conclusion that these provisions caused the need to adapt and unify the national legal regulations of the Member States in order to increase the efficiency and standardize the method of transferring data on property that may be confiscated. This issue is also considered in the context of the necessity obtaining information from banks about accounts, where the EU legislation also requires improved solutions.

Key words: disclosure of assets, confiscation of property, international cooperation